

UREDNIŠTVO I UPRAVA
ZAGREB
MASARYKOVA ULICA 28a
Telefon broj 67-80

ISTRA

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
za Slovenijo in slovenski del
Julijanske Krajine
LJUBLJANA
Erjavčeva cesta 4a

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

ZAR JE SVE IZGUBLJENO?

Stvari su se razvile drugačije nego što smo predviđali. Ne samo mi, nego i mnogi drugi — mnogi za koje se ne može reći, da su plitkoumni i da ne znaju misliti, mnogi, čija imena mnogo znače u svijetu, mnogi koji su smatrani uglednim vojnim stručnjacima i političkim umovima — predviđali su, da će stvar s Abesnjom poći drugim tokom i da će Italija tamo doživjeti skri slom. Ta proricanja pokazala su se, prema onome što danas vidimo, u neku ruku suviše optimistična.

Vidimo, da Italija u Abesiniji ipak manjak i u manjim etapama napreduje, vidimo, da se fašizam još drži, da Mussolini nije još pao, da u Italiji još nema revolucije i da je na Sredozemnom moru Italija u manjoj opasnosti od pomorskog rata nego što je bila nedavno. Vidimo, da je Abesinija jednim svojim dijelom već pod Italijom, da je njezina vojska doživjela nekoliko teških udaraca i da je Negus teško razočaran u vrlo mučnom položaju. Stojimo možda i pred skrom padom Adis Abebe.

Pred dva mjeseca ko je mogao očekivati sve to? Ne samo fanatični prijatelji Abesinije, koji su od srca željeli njezin spas, nego i sasvim hladni posmatrači tog rata nisu mogli to očekivati. Zašto? Zato, jer se je držalo, da se solidarnost civilizovane Evrope biti toliko jaka, da će pred njom fašistička Italija kapitulirati. Međutim te solidarnosti nije bilo i tu je početak abesinske katastrofe i talijanskih uspjeha.

Francuska, koja je svojim držanjem od samoga početka izazivala sumnju, vodjena najprije od Lavalja, a zatim od Flandina, pokazala se konačno u svojoj pravo boji i pristala je sasvim na rimsku liniju. Tajne sile, koje dirigiraju interesima najmoćnijih pariskih kapitalističkih grupa, čiji su interesi vezani s talijanskim interesima ili čijim interesima ne gode britanske pozicije na Mediteranu i u Africi, uspjele su, da stave francusku vanjsku politiku u službu Mussolinija. Tako se dogadjalo, da je Francuska, u isto vrijeme dok je izjavljivala svu svoju privrženost Društvu naroda, radila na odugovlačenju sankcija. Tako je Francuska uspjela da sprječi zabranu petroleja. Tako je Francuska svojim držanjem umanjila britansku snagu na Sredozemnom moru. I tako je Francuska oslabila miroljubivu akciju Društva naroda. Francuska se odalečila od Velike Britanije, razbijen je onaj front, kojega bi se Mussolini jedino bojao i koji je jedino bio u stanju da spasi Abesiniju i slomi fašizam. Velika Britanija bez Francuske nije u stanju da — niti kroz Društvo naroda, a niti drugačije, recimo vojnički — spašava Abesiniju.

Tu je početak zla. Razbijenost toga fronta, razmimoilaženje Francuske i Engleske, koje je samo po sebi značilo najveće zlo za Abesiniju, uzrok je daljnjih komplikacija, koje pogoduju fašističkoj Italiji i koje otežavaju položaj Abesinije. Okučena nesuglasicama Londona i Pariza i vidjeviš da je Društvo naroda nemoćno u spašavanju Abesinije i uopće u krizi, Njemačka kida s vojnim klauzulama Versajskog ugovora o miru, ulazi s vojskom u demilitarizovanu Rajnsku oblast i odbacuje Locarski pakt. Taj dogodaj je sam po sebi toliko velik, da je logično, što je pažnja čitavog svijeta svraćena naglo s Abesinije na Rajnu. Kad ne bi drugoga bilo, nego samo to skretanje interesovanja svjetske javnosti s Abesinije na Rajnu, već bi to bilo od velike koristi Mussoliniju. Ali nije ostalo na samoj senzaciji. Ne, jer je Hitlerov gest još više raširio jaz između Britanije i Francuske i Francusku još više vezao na Italiju. Ovih dana dok se pokušavalo kroz Društvo naroda i pregovorima između Pariza i Londona naći neke mјere protiv Njemačke — Italija je očekivala s Njemačkom... Mussolini je učenjivao Francusku, a Francuska je da sprječi približenje Italije i Njemačke, što bi bilo za nju vrlo opasno, učinila sve da se pokaže

NEČUVEN POSTUPAK TALIJANSKIH VLASTI S NAŠIM NARODOM U JULIJSKOJ KRAJINI

Anton Cerovac iz Nugli potjeran u vojsku i otpremljen u Afriku mjesto svoga bratića emigranta

Roč, 20 aprila 1936. — Par dana pred Uskrs bila je velika gonja protiv našega naroda na Ročtinji: premetačinu su izvršili skoro u svim kućama. Tako su izvršili i premetačinu u kući Antuna Cerovca u Nugli koji ima bratića Antuna u Jugoslaviji. Taj bratić

Cerovčev bi bio morao otići u vojsku, pa kada nisu dogli uhvatiti njega, karabinjeri su uhapsili Antuna Cerovca. Iza toga je Antun Cerovac strpan u vojsku mjesto svoga bratića i poslali su ga odmah s prvim transportom u Afriku. Svojima se javio iz Asmara i slati u rat mjesto njihovih rođaka.

piše da su mu rekli da mora služiti šest mjeseci.

Šta je dalje od njega nije poznato. Taj slučaj je izazvao zaprepaštenje među svima koji imaju nekog emigranta ili desertera, i ljudi se boje da će ih

Afriku. Svojima se javio iz Asmara i slati u rat mjesto njihovih rođaka.

PREMETAČINE I HAPŠENJA SELJAKA NA ROČTINI

Ivan Hlaj iz Čiriteža uhapšen — Premetačine radi navodnih veza sa emigrantima

Roč, aprila 1936. — Karabinjeri iz Roča i Buzeta vrše u posljednje vreme premetačine po cijeloj Ročtini. Dolaze cijele čete i opkoljavaju sela, pa nadano provaljuju u kuće. Uglavnom vrše premetačine kod onih koji imaju nekoga iz kuće u emigraciji, a to je skoro svaka kuća kod nas.

U Čiritežu su uhapsili Ivana Hlaja nakon izvršene premetačine. Odveli su ga u Buzet, pa u Kopar. Niko ne zna zašto je uhapšen, jer mu prigodom premetačine nisu ništa našli.

Marku Cerovcu iz Nugli su vršili premetačinu, a kada mu nisu ništa našli naredili su mu da piše svome bratu

koji se nalazi u Beogradu neka se odmah vrati kući radi vojske, jer da će inače njega potjerati u Jugoslaviju i oduzeti mu zemlju ako mu se brat ne vrati. Treba nadodati da je brat Marka Cerovca odavna u Jugoslaviji i da je tamo postao jugoslovenski državljanin.

SISTEMATSKO UPROPAŠTAVANJE NAŠEGA NARODA U ĆICARIJI

Ćićima je zabranjeno pravljenje uglja - Starcu Miljević Antunu zaplijenili invalidinu

Vodice, aprila 1936. — Od kako se u našim krajevima svršio rad na cestama i vodovodu, naš narod ne može nigdje da zaradi niti jednog centezima. Prije smo mogli barem raditi u šumi ugljen, ali sada nemamo kamo, jer u šumu su nam zabranili, a živjeti u našim krajevima bez rada u šumi je nemoguće, jer jedini prihod kojega smo imali jest taj, što smo kroz ljetu zarađili na ugljenu u šumi.

Ovih dana su Miljević Antunu iz Vodica, starcu od 70 godina, došli u

kuću pljeniti za svotu od 180 lira, radi zaostalog poreza, a on je bio siguran, da je sve platio. Pošto nije imao novaca da omah plati, zaplijenili su mu sve što je imao u kući, a povrh toga su mu zaplijenili invalidinu na pošti, koja iznosi mjesечно 50 lira, za izgubljenim sinom u Svjetskom ratu. Moramo vam napomenuti da je Miljević jedini prihod i jedina pomoć ovih 50 lira koje prima, i sa ovom zaplijenom ovaj je naš čovjek osudjen na gladovanje, jer raditi ne može.

Anton Boštjančić oproščen

Zanimiv krajec procesa radi protivljenja oblastem.

Postojna, aprila 1936. — (Agis.) Lansko leto v septembru se je zgodil v Prestranku tale dogodek: V neki gostilni, kjer je bilo več ljudi, je sedel tudi 60-letni Anton Boštjančić iz Št. Petra na Krasu. V gostilno sta prišla kmalu dva karabinjerja in sta zahtevala od govorstva »carte d' identité«. Omeni Boštjančić pa je karabinjerjem nekaj odgovoril v slovenskem jeziku, česar seveda nista razumela, a kar sta smatrala kot žalitev ter zoperstavljanje. Dne 4. oktobra t. l. je bil imenovan obsojen na 10 mesecev zapora. Toda starci Boštjančić se je nato pritožil in njegov slučaj je bil pred kratkim obravnavan pred sodiščem na drugi stopnji. Tu je teženec nastopil z dokazom proti obtožbi, češ da se on nikakor ni zoperstavljal oblastem in da ni imel namena žaliti javnih organov. — Kot dokaz temu je navedel, da ima sina v Afriki in dve hčeri vpisani v fašo v Št. Petru. Poleg vsega organi ga niso razumeli, ker niso znali njegovega jezika. Radi pomanjkanja dokazov je bil od obtožbe popolnoma oproščen. Dogodek je zanimiv vsled tega, ker kaže, kako lahko pada naši ljudje v nesrečo ravno vsled tega, ker se ne morejo sporazumeti z oblastmi. Imenovan je mogoče hotel te izgovoriti, da ne razume ali kaj sličnega, pa so že smatrali da se jim zoperstavlja.

ZOPET ŠTEVILNE ARETACIJE DOGODKI V CERKNEM

Postojna, aprila 1936. — (Agis.) — Naša vas leži ob meji in je zato najbolj prizadeta vsled tega. Zato ni čudno, če se ljudje spuščajo stalno v razne stroge zabranjene posle. Ni ga skoro dneva, da ne bi prejeli enega ali drugega in ga odgnali v zapore. Tako so tu zaprili 21-letnega ANTONA STUCINA, ki se je hotel izogniti vojaščini ih je hotel pobegniti preko meje. JULIJANA PETERNEL stara 29 let iz Cerknega je do-

bila tri meseca in 9 dni zapora radi tihotapstva. JUSTINA VALENTINČIČ pa je dobila za isti delikt 7 dni. Zaprt je bil dalje radi tihotapstva SVETLJČ JERNEJ. Tako dan za dan vidimo, kako vozijo uklenjene ljudi v zapore in skoro vse radi nesrečnega tihotapstva.

Radi poskusa bega čez mejo sta bila

v Tribusi prijeta ANTON UGHI, star 26

let in KARL GRAUNER star 20 let, oba

iz Solkan.

prijateljicom Italije. Francuska je u odbornu Trinaestorice pobijala sve one predloge, koji su išli za tim, da se između Italije i Abesinije sklopi mir u duhu Društva naroda. Flandin zagovara ideju, da se Italiji prepusti — poslije velikih uspjeha maršala Badoglia — da sklapa s Abesinijom mir po svojoj volji, bez kontrole Društva naroda. Osim toga Flandin u ime Francuske zagovara ukidanje sankcija... Strah od Njemačke na Rajni čini da abesinska stvar postaje predmetom jedne ružne igre medju velikim silama, a sve to zaslugom one politike, koju je započeo g. Laval, a koju nastavlja g. Flandin. Jednom riječju: Fašistofilska francuska politika skrivila je i razbijanje francusko-britanskog fronta, krijući Društva naroda, Hitlerov udar, sve veću Mussolinijevu prepotenciju i katastrofu Abesinije.

Rekli smo: katastrofu Abesinije. Doista, prema onome što sada vidimo prostim

okom ne bi se za situaciju Abesinije moglo reći drugo, nego da je katastrofna. Ali iako riječ katastrofa ima svoje određeno značenje, još nisu propale sve nade. Za svjetskog rata bile su pregažene dvije države: Belgija i Srbija. Bio je zauzet čitav njihov teritorij, njihova je vojska bila uništena gotovo, pa to još ipak nije bila definitivna sudbina tih nacija i taj uspjeh vojevaca nije bio definitivna pobeda. Prilike su možda danas nešto drugačije i uporedjivanje nije sasvim na mjestu. Ali uzimimo sve to makar i samo simbolički, a promislimo o situaciji realnije. Pa ćemo opaziti ovo:

Rat još nije završen. Abesinija ima još velike teritorije, i ako Adis Abeba padne. Sezona kiša je tu. Nekoliko mjeseci neće biti napredovanja. Kriza ipak igriza Italiju. Trebalо bi čitati veliki izvještaj o stanju u samoj talijanskoj vojski, koji je donijela pariška »Giustizia e Libertà« u svo-

jem broju od prošloga tjedna. Šta što iz toga članka momentano ne možemo da citiramo zbor pomanjkanja prostora. Stanje je u vojsci mnogo drugačije nego što go prikazuju službeni komunikati maršala Badoglia. A onda finansijsko stanje Italije Pariski »Echo de Paris« je sigurno list, koji ne krije svoje naklonosti prama Italiji. I u tom listu je Pertinax pred tri dana napisao, da je Eden u Zenevi bio manje odlučan najviše zato, jer vidi, da će Italija sama sebe kazniti: njoj prijeti neminovar finansijski slom, ma kako izgledala situacija na frontu. To je uvjerenje g. Edena. Može, dakle, biti i novih pobeda na frontu, može Društvo naroda biti još bijednije, ali ne treba sasvim očekavati. Nikako još nije rečena posljednja riječ. Još nije sve izgubljeno. Mi više nismo suviše optimistički, ali naš optimizam nije još sasvim iscrpljen. I dalje vezujemo naše nade na konačne rezultate abesinske avanture. — (* *)

**UMRO JE JEDAN VELIKI BORAC
ZA MANJINSKA PRAVA
DR. EWALD AMMENDE**

Iz Beča smo primili ovu osmrtnicu:
»Duboko potreseni bolnim srcem javljamo Vam preranu smrt jednog čovjeka, koji je svoje odlične i izvanredne sposobnosti i svoju neumornost kroz dugi niz godina stavljao u službu jedne stvari, koju je shvatio kao zadaču svog života.«

15 aprila umro je u Peipingu (Kina) dr. Ewald Ammende generalni sekretar Kongresa evropskih manjina, rodjen 22. decembra 1892 u Pernau u Estoniji. Na svom putu oko svijeta, koji je poduzeo da obnovi svoje zdravljino ozbiljno ugroženo posljednjih godina, on je podlegao jednom srčanom napadaju.

Nepoprednji poznavalac prilika i potreba raznih nacionaliteta, uvjereni i hrabri branilac ideja slobodnog i pravednog izglađivanja nacionalnih divergencija, pronicavi organizator širokih i naprednih pogleda, on je bio svojom energijom, duša i impulzivna snaga naših Kongresa.

Mi ćemo sačuvati stalnu i zahvalnu uspomenu imenu i aktivnosti dra Ewalda Ammende.

Beč, 17 aprila 1936.

Komitet Kongresa evropskih nacionaliteta.

Dr. Josip Wilfan, predsjednik, Poslanik H. Frank, Prof. M. Kurtschinski, Dr. Dmytro Lewicki, Prof. Dr. F. Maspons i An-glasell, Poslanik Géza von Szüllő.

Dr. Ammende rodjen je u carskoj Rusiji u Pernau u sadašnjoj Estoniji. Poslije rata u vremenu nereda i nezakonitosti on je bio delegat estonske vlade za ishranu, a uskoro poslije toga on je sa još nekoliko samsjlenika, među kojima su se nalazili i predstavnici Jugoslavena iz Italije g. g. dr. Wilfan i Besednjak, stvorio Kongres evropskih narodnih manjina, koji je prošle godine održao svoj jubilarni, deseti sastanak. Sekretarijat tog kongresa, u kome su se sticale težnje i žalbe iz cijelog velikog konglomerata evropskih manjina, nalazio se posljednjih godina u Beču kao stalna institucija. Dr. Ammende je bio neumorni borac i pobornik čovječanskih prava sviju evropskih manjina i pri tom nije bio jednostran.

Već godinama on je patio od srca i svoga visokog krvnog pritiska, ali nikada se to nije pokazivalo u njegovom radu, njegovoj aktivnosti i pokretljivosti njegovog krupnog tijela. Tek prošle godine se bio tako teško razbolio, da su mu liječnici preporučili, da se neko vrijeme potpuno odvoji od posla. On je znao da to nikada neće moći da učini u blizini svojih omiljenih prijatelja i saradnika i krenuo je zbog toga krajem prošle godine na put oko svijeta. Na tome putu ga je i zadesila smrт svijeta jednog izleta u Peipingu.

Vijest o smrti dra Ammende je djelovala s tugom na nas, jer smo znali, da je od jedan od iskrenih boraca za one ideale, koji su u krajnjoj liniji i naši, a to je prava za narodne manjine i otklanjanje svih onih motiva, koji izazivaju sukobe među narodima i sprječavaju stabilizaciju mira. Jedan od prvih saradnika dra Wilfana pokojnog dr. Ammende, ma da je bio sa dalekom sjevera, odlično je poznavao upravo naše pitanje i o njemu je često govorio na kongresima, a o njemu je i pisao sa razumijevanjem i poznавanjem, koje je davalo iluziju, da je on jedan od naših. S drom Wilfanom i drom Besednjakom on je bio u Kongresu onaj, koji je najviše pažnje posvećivao našoj stvari. Mi ga nećemo zaboraviti i sačuvat ćemo njegovu svijetu uspomenu.

Izrazujemo naše toplo saučešće dru. Josipu Wilfanu i kao predsjedniku Kongresa, koji je izgubio svog generalnog sekretara, i lično, jer je pokojnik bio u rodbinskim vezama.

IZ TRŽAŠKEGA FAŠJA
Podrobnosti o sporu ob odhodu prostovoljca Perusinija.

Trst, aprila 1936. (Agis.) — Kakor je znano, je odšel pred kratkim u Afriku kot prostovoljac večletni federalni tajnik fašistične stranke. Pred kratkim je tudi že prišel v Afriku, kjer se je javil vojaškim oblastem in bil dodeljen diviziji »Gavinana«. Toda njegov odhod v sami stranki ni ostal brez jasnih in vidnih posledic. Prepričan je bil že ob svojem odhodu, da se mu ne bo v Afriki ničesar hudega zgodilo in da bo, če ne bo vmes kak naraven dogodek, prišel srečno domov. Zato ni čudno, če si je že naprej skušal zagotoviti in obdržati svoje stalno mesto federalnega tajnika fašistike. Povsem jasno je, da bi moral slediti na njegovo mesto prejšnji podtajnik adv. Riccardo Wondrich, znani vplivni tržaški Italijan. Ta oseba je bila Perusiniju nevarna in na poti. Poskrbel je zato, da je moral Wondrich odstopiti »na lastno željo« in za federalnega podtajnika je prišel, kot je znano, prosluli Grazioli. Tajniško mesto je ostalo prazno za g. Perusinija. Spor pa s tem ni rešen, ker je Wondrich med fašisti zelo vpliven in ima mnogo dobrih zvez. Kako se bo končala vsa zadeva je težko predvidevati posebno, ker je kampanja proti Wondrichu organizirana tudi v časopisu, s tem da ga sploh več ne omenja.

VELIKI SHOD V NEW-YORKU ZA SVOBODO JUGOSLOVANOV V JULIJSKI KRAJINI

New-York, 8 aprila 1936. god. — Zadnjo nedeljo se je vršil prvi javni shod Udruženja za obrambo Jugoslovana v Italiji. Dasi je bil krasen pomladanski dan, je vseeno privrelo po vseh strani toliko zavednih Hrvatov, Srbov in Slovencev, da je bila velika dvorana Poljskega narodnega doma polna.

Shod je otvoril naš primorski Slovenec in predsednik Udruženja br. Ilija Bratina. On sam se je udeležil skoro vseh bojni front, kar jih je bilo med svetovno vojno, bil je večkrat ranjen, obsojen celo na smrt, a premagal je vse in se je nazadnje vrnil kot visok francoski častnik v svojo domovino. A tudi tam ni miroval. Aktivno se je udeležil naše akcije na Koroškem.

Br. Bratina je omenjal v glavnih potekah namen današnjega protestnega shoda, predložil dnevni red in potem prečital pismo osrednjega odbora Zveze v staro domovini. Zanimivo je bilo slišati, kako se zanimajo naši bratje na oni strani za naše gibanje, ga navdušeno pozdravljajo. In kar je vredno posebnega povdaska, je to, da so bili o našem gibanju in shodu obveščeni tudi naši trpeči bratje pod Italijo.

Druži govornik je bil br. Rajner F. Hlacha, aktivni narodni delavec tukaj in v staro domovini Kot primorskemu Slovencu so rau seveda znana vsa trpljenja, ki jih zadača fašizem našemu narodu. V krepkem govoru je navedel, kako je fašistična Italija uničila vse naše zavode, kulturne in gospodarske, zaprla vse naše šole, zatrla časopise in pregnala našo besedo iz javnosti. Narod tam ne more in ne sme govoriti, zato je dolžnost naša, da govorimo mi, ki živimo v slobodni deželi.

Nadaljnji govornik je bil znani kulturni delavec br. Ivan Mladinec. Njegov govor se je tical pred vsem organizacije same. Povdarsal je princip Udruženja: zbirati vse Jugoslovane brez ozira na njihovo politično, versko ali osebno prepričanje. V daljšem govoru je potem navajal poglavite točke pravil Udruženja ter pokazal, da je Udruženje odprto vsem, da je za vse. Opozorjal je zlasti, da Udruženje izključuje iz svojega delokroga vsa druga vprašanja, ki bi mogla škoditi enotni fronti in skupnemu delu.

Zanimiv in navdušen je bil govor br. Donka Curača, kateri je šele nekaj let v Ameriki in poznava podrobno vse nasilje fašistične Italije. Navedel je nebroj slučajev, kako delajo fašistični trabanti z našim narodom. Njihovo sovraštvo do naših bratov sega celo do otrok najmanje starosti, katerim pripovedujejo, da so njihovi starši barbari, da je njihov jezik grd in nevrečen, da živi v blaženosti italijanskega fašizma.

Br. Frank Kerže je govoril o Slovencih kot najmanji veji Jugoslovanov, najmanji zato, ker so se morali boriti skozi stoletja

na treh frontah: na zapadu proti Italiji, na severu proti Nemčiji in na vzhodu proti Madjarom. Stoletja so izgubljali svoje si-nove in hčere, toda najhujši udarec je prišel po svetovni vojni, ko so od njihovega telesa odrezali dobro tretjino narodovih sil. Povdarsal, da je treba krepke organizacije, ker le, če smo organizirani, se nam odpre tisto okno, skozi katerega gre naš glas v svet.

Br. Anton Gerlach je navajal konkretni slučaje, kaj se lahko zmori, če se narod organizira. Povdarsal je da fašizem ne zatira samo naših bratov v Italiji, ampak pregašenja pred vsem ves delavski razred. Fašizem je povsod enak in zato je potreba, da se organiziramo proti njemu in mu pomagamo do čim skorajšnjega konca. V tem boju moramo delati vsemi, komur je do slobode in pravice, ker moremo le združeni računati na uspeh.

Precital je nadalje znano resoluciono, o kateri je bila že obveščena naša javnost. In ko jo je dal predsednik na glasovanje, ni bilo niti enega izmed navzočih, ki bi bil proti.

Bilo je potem še par vprašanj, na katerih

re se je odgovorilo in veliko protestno zborovanje je bilo zaključeno malo pred šesto uro.

Pri prostovoljnem nabiranju za pokritje stroškov in za pomoč našim bratom je bilo nabranega Dol. 52, kar je izredna vsota, če pomislite, da so darovali delavci, ki imajo težak boj za obstanek.

Newyorška naselbina je govorila. Kaj pa druge naselbine po širini Ameriki? Ali niso bratje, trpeči pod italijanskim fašizmom prav tako naši kot vaši? Ali ne mislite, da je dolžnost nas vseh, da jim pomagamo, kakor vemo in znamo?

Prebudite se, Jugoslavi v Ameriki, da nam ne bo, treba gledati s povešeno glavo v tla, ko bodo naši zaslužni bratje vprašali: kaj ste storili za nas vi, ki ste živeli v deželi slobodne besede, slobodnega časopisa in slobodnega zborovanja?

Vsi na delo, če hočemo, da napravimo tako organizirano fronto, da se bo slišal glas po vsem širnem svetu. Vsi na delo — ne jutri, ne drugi teden, ampak takol.

Vse informacije boste dobili od Defense Alliance for the Yugoslavs in Italy Room 526, 156 Fifth avenue, New York, N. Y.

APEL „JADRANSKE STRAŽE“ U AMERICI ZA JULIJSKU KRAJINU

Primili smo sa zakašnjenjem ovaj poziv Glavnog odbora »Jadranske straže« za USA i Kanadu u New-Yorku. Taj apel je poslala Jadranska straža svim svojim članovima, pozivajući ih na javnu skupštinu 29. marta koju je priredilo udruženje za obranu Jugoslavena pod Italijom v New-Yorku. Dočašamo, iako sa zakašnjenjem, taj poziv kao dokumenat rada naših iseljenika za naš narod u Italiji.

Već je petnaesta godina što je crna sudbina i nepravedna Evropska diplomacija otrglala od drage nam domovine 600.000 naše jednokrvne braće. Iz pandža klete grešnice, propale dvojne monarhije, upali su u još gore crnog Duča-a i fašističke rulje, pod člom barbarskom i kanibalskom upravom doživljavaju najsredovječnije mučke. Na stotine škola i ostalih prosvjetnih institucija, koje je družba sv. Cirila i Metoda pomoču milodara, novčić po novčić sakupljala i postavila, pretvorene su u fašističke sindikate i garišta.

Toj našoj braći se oduzimaju najprimitivnija ljudska prava, ne smiju se u svom jeziku ni Bogu moliti, a za izraz ljubavi prama svom rodu dobivaju kursume, plotunske paljbe u ledja.

Brate i sestre! Iz priloženog letaka

možete vidjeti smisao ovog apela, pa neizostanite posjetu ovom veličanstvenom zboru svih Južnih Slavena bez razlike političkog i vjerskog obilježja u ovoj naseobini. Sudjelujmo i mi u ovom času, dajmo oduška našim osjećajima, prosvođujmo pred čitavim civilizovanim svijetom proti barbarskom ugnjetavanju naše braće pod vjekovnim neprijateljem našim, okrutnim nasljednikom Nerona, crnim Dućem. Naše nacionalno udruženje i jedino kao takovo u ovom kraju, osjeća svojom najsvetijom dužnošću da sudjeluje u ovom pothvatu, da se naš zavjetni poklic »Uvajmo naše more« protegne na čitav kraj naše domovine, da dodje u skoroj budućnosti dan, kada će opet da se naš Trst zabilista u svojoj slavi, kad će moći da u slavlju zanosno zagrlimo braću patničke Istre, Trsta, Gorice, Zadra, Rijeke i ubavog Lastova, kada će moći svečano da kitimo grobove naših heroja Gortana, Bidovca, Valenčića, Miloša, Marušića i bezbroj žrtava divlje fašističke rulje, sa svježim cvijećem iz slobodne domovine, ovijenim u našim bojama.

Braćo i sestre! Odazovite se ovom pozivu! Tužna Istra plače! Pogađen Trst nas zove! Potlačena Gorica traži pomoč od braće! Ubavi otok Lastovo, divni Zadar i plačuća Rijeka vapiju žele slobodnu braću!

DIVLJAČKI POSTUPAK TALIJANSKE UČITELJICE S NAŠOM DJECOM U ZABAVIŠTU „ITALIE REDENTE“ U VRBOVOM

Vrbovo, aprila 1936. Prošle godine smo vam javili kako su u našem selu ustanovili in napravili dječje zabaviste »Italie Redente«, s kojim nastope naši dječci potaljančiti. U ovaj dom moraju — pod pritiskom vlasti — da idu ne samo dječci iz našeg sela, nego i dječci iz Vrbice, Jasena, i Jablanice. Svako jutro prije 8 sati moraju roditelji da vode dječec u ovaj dom, i na večer u 4 sata opet idu po njih.

U ovom je domu namještena kao učiteljica jedna ženska, koja je rodom iz Milana. Sva se naša dječeca nije strašno boje, jer ona sa našom djeecom ne postupa kao sa dječicom, nego kao sa ro-

bijašima. Mnogo se puta več desilo, ako joj nije dijete naučilo zadano mu riječ, da je ostalo bez objeda, a povrh toga je iščuškala. Nadzor nad ovim domom in ovom ženskom ima gosp. dr. Berdoni, notar iz Bistrice, ali nikada ne dolazi, jer njemu je svejedno kako se uzgajaju ova dječeca. Glavno mu je da ih se uništava, jer on je zagrižen neprijatelju našega naroda. Mi protiv ovoga postupka ne možemo ništa, jer ako protestiramo znamo da nas čeka zatvor, a ako ne šaljemo dječecu u ovaj dom, stidi će nas povrh zatvora još i globi.

Cíle

TALIJANI SU UMORNI I NEPRIJATELJSKI RASPOLOŽENI PREMA FAŠISTIČKOM REŽIMU

kaže protjerani dopisnik londonskog »Daily Herald«

»Daily Herald« od 14. o. mi. donosi člank svakoga dana. Cijena ulju, šećeru, kafi veča je danas dvaputno no što je bila prije četiri meseca:

Nedavne pobjede maršala Badoglia i neuspjeh Društva naroda da primjeni petroleiske sankcije imali su za dejstvo da se mladići svijet u Italiji izmirio sa idejom rata. Kada se prvi put govorilo o tim sankcijama u stranoj štampi, dejstvo je bilo veliko na fašistički moral. Mussolini je tada upotrebio blef. On je naredio ministarstvu za štampu i propagandu da širi vijest, da će Italija istupiti iz Društva naroda, ako te sankcije budu primjenjene, i da će to smatrati aktom neprijateljstva. Rezultat toga bio je Hoare-Lavalov plan. Međutim talijanski narod, imajući pred sobom tešku ekonomsku mogućnost, postao je indiferentan prema tome, da li će se rat svršiti po njegovom velikom porazom.

CVIJEĆE FAŠISTIČKE ŠTAMPE

Puljski »Corriere istriano« donosi u odgovirima uredništva i ovaj savjet nekom Vodnjancu:

»Vi tražite savjet kako bi krstili seoga magarcu. Zovite ga Eden. To je najispravnije ime koje se može dati nekom magarcu. Sto se nas tiče ovaj savjet proširimo na sve posjednike magaraca, svinja, papagala, hromih pasa i slijepih mačaka. Svi oni neka svoje životinje zovu Eden. To može biti im najbolje slijepati, jer je Eden vjek koji najviše sliči životinjama na vjek lugu zemaljskoje.«

FAŠISTIČKA DEMOGRAFSKA POLITIKA

Od 1. marta 1935. godine, dana kada su stupile na snagu koncesije i razne demografske premje, pa do 31. marta 1936. godine, država je izdala 50 milijuna 644.000 lira. Od te sume za premje mlađim parovima izdalo je 16.809.290, a premje za porodjaje iznijelo su 33.854.800 lira. — Međutim u posljednjih 6 mjeseci rata izdala je to ista država 10 milijardi lira za ubijanje odraslih Talijana.

GLASOVI TALIJANSKE ANTIFASISTICKE STAMPE

POKUŠAJ VOJNICKE POBUNE U NOVI LIGURE

Genova, aprila 1936. U kasarni genijskih trupa u Novi Liguri došlo je do pokušaja pobune među vojnicima. Veliko nezadovoljstvo je zavladalo čim je došao novi pukovnik, koji je poostrošio disciplinu. Jednog dana se nalazio u dvorištu jedan odred koji je imao biti upućen u Istočnu Afriku. Ostali vojnici su sišli da pozdrave svoje drugove. Ali u času kada su vojnici imali da oputuju, neko je zavikao: »Hoćemo kući!« U mrtvoj tišini više glasova se zatčulo: »Kući, kući!« Vojnici su navalili k vratima, ali su oficiri uspjeli da brže bolje zatvore vrata, tako da nije ni jednom vojniku uspjelo da utekne. Oficiri su imali pune ruke posla da su umirili vojnike, ali načest je još velika.

L' informateur italien.

TALIJANSKI ALPINSKI KLUB MILITARIZIRAN

Talijanski alpinski klub je militariziran. Uz dosadašnjega pretsjednika bit će unaprijed i jedan pretsjednik iz redova vojske. Kao prvi vojni pretsjednik imenovan je general Bes, generalni inspektor alpskih trupa. General Bes je u pozdravnom govoru naglasio da će nastojati stvoriti kompletan talijanski alpinizam, to jest: »ratnički fašistički alpinizam.«

Prema tome će u Italiji neće više nikо smjeti skijati bez biljega, taksa i bez odobrenja političkih i vojnih vlasti.

Ah che bel paese.

Giustizia e Libertà.

UKIDANJE ROPSTVA

Jednium pompoznim proglašom objavio je maršal Badoglio narodu Tigreje, Amhare i Godjama ukidanje ropstva.

Hvalimo namjeru i smijemo se ostalome, jer ropstvo se ne ukida jednim dekretom. Za sada je iperit koji pada iz talijanskih aeroplana za Abesince gorka i tragična stvarnost, a ukidanje ropstva je stvar za proglašene.

A — odnajzad — zašto se sa ukidanjem ropstva ne bi počelo od Italije?

Il Nuovo Avanti.

VAMPIRI TALIJANSKOG NARODA

U svojem posljednjem govoru Mussolini je rekao:

»Zalostan slučaj ratnog profiterstva neće se više pojaviti u Italiji.«

Medutim je Agnelli sa ostalim kapitalistima od »Plata« dobio 39 milijuna lira dividende, dok je laniske godine bilo 24 milijuna. Tih 15 milijuna razlike, to su ratni superprofitti, plaćeni krvlju talijanskih vojnika i nečuvanim iskoristavanjem militaričanoga rada.

Il Grido del Popolo.

DOSTA S BIJEDOM, DOSTA S RATOM

Dosta s bijedom, dosta s ratom. — Naša su djeca izglađnjela; u našim kućama vlast studen i najveća bijeda. U našim srcaima je strah.

Hoćemo:

da se otac naše djece vrat i kući; da se sin vrati majci; muž ženi. Dosta s ratom, dosta sa smrću!

Compagna.

ENGLESKI STUDENTI PROTIV MUSSOLINIIJA

Engleski studenti sa 13 sveučilišta odgovorili su na apel Mussolinijev. Originalan odgovor je poslat »Popolu d'Italia« u kojem je bio objavljen Mussolinijev proglašenje, a prepis je dostavljen talijanskom ambasadoru Grandiju u Londonu. Odgovor engleskih studenata glasi:

»Mi potpisani delegati svih studentskih struva odbijamo kategorički insinuaciju da studenti ne odobravaju politiku Društva naroda protiv talijanske vlade radi napada na Abesiniju. Mi uvjeravamo »Popolu d'Italia« da iskreno tumačenje duha Društva naroda vodi naše držanje i ističemo našu vjeru da će jedino bezodvračna i kolektivna primjena sankcija protiv napadača kao i poštovanje međunarodnih ugovora moći učvrstiti i održati mir i sigurnost medju narodima.«

Il Nuovo Avanti.

PROGON GRČKE PJEVME NA DODEKANEZU

Rodos, aprila 1936. — U Simi bio je uhapšen Mikitas Galafatar radi toga što je pjevao grčki. Predan je sudu koji ga je kaznio sa sedam mjeseci robije.

L' informateur italien.

TALIJANSKI STUDENTI SE BUNE

Milan, aprila 1936. — Medju talijanskim naprednim studentima postoji velika agitacija protiv nekajih profesora fašista. Na nekim univerzama postoji takovo ogorčenje među studentima, da se vlasti boje otvorene pobune.

Na institutu »Casazza-Brogie« studenici su zahtijevali da bude maknut profesor historije, jer je taj profesor vršio ogorčenu fašističku i katoličku propagandu. Vlasti su morale opozvati togu profesoru.

L' informateur italien.

MEDALJICE PROTIV GLADI

Sassari, aprila 1936. — Ovdje je situacija očajna. Život je vrlo skup. Posla nema. Cijele obitelji su žrtve gladi i najgorje bijede. Kradje su na dnevnom redu i vlasti ne vode više o njima ni računa. Tako je opljačkana crkva Madona del Rosario.

U okolišnim selima održavaju se ne-prekidno mije kako bi narod zaboravio na nevolju, a župnici dijele medaljice Majke Božje i svetaca. Ali usprkos svega ne uspijeva umiriti pučanstvo, koje je sve nezadovoljnije i koje se pita kada će doći kraj tim patnjama.

L' informateur italien.

ITALIJANSKA KOLONIZACIJA JULIJSKE KRAJINE

Fašistični listi so v zadnjem času veliko pisali o ustanovitvi moderne ribiške naselbine, ki je po opisu u talijanskom tisku v vsakem pogledu vzorna, da bi olajšali bedo domaćeg hrvatskog prebivalstva, temveć da bi naselili na otoku, ki je v pravem momen besed ena sama velika trdnjava, veće število talijanskih družin, da bi tako pospešili raznarodovalno delo, za katero skrbi predvsem prosula družba »Legna nazionale« in da bi talijanski ribiči temelj izdatno izkoriscali morje ob naši obali.

Tudi Cepiško jezero niso izsušili iz ljubezni do domaćeg hrvatskoga prebivalstva in enako tudi bonifikacije v Mirnski dragi in drugod niso v korist domaćinov, temveć služijo le takojšnji ali poznejši talijanski kolonizaciji.

Poleg take kolonizacije, ki je združena s pridobitvijo nove rodne zemlje, pa moramo upoštevati še dva načina kolonizacije. Prva gre za tem, da polagoma, toda sistematično izpodrine domaćega človeka od vseh javnih služb, od izvrševanja obrti in trgovini in da ga nadomešča z talijanski mi elementi iz tujih pokrajin. Druga pa ima analogo, da spravi slovenskoga in hrvatskoga kmeta z njegove lastne grude in da na tej zemlji, ki jo je od pamstive obdeloval slovenski in hrvatski kmet, naselijo talijanske koloniste. Kampanja za tako kolonizacijo se je pričela že takoj po aneksiji, a jo doseglja svoj višek v začetku 1931, ko je vodstvo tržaškega fašista sprejelo naravnost satansko resolucijo, po kateri naj se ustanovi poseben zavod, ki naj »z absolutno političnega in nacionalnega stališča pospeši kolonizacijo v vzhodnih obmejnih pokrajinah v najtejnšem sodelovanju s političnimi, upravnimi in finančnimi oblastmi v Julijski Krajini. Zlasti naj pokupi vsa dosegljiva posestva tujerodcev. V to svrhu naj se osnuje v Trstu poseben zavod. Nakupljena posestva se morajo odstropiti za malenkostno odškodnino in na dolgoročna brezobrestna odplačila talijanskim kolonistom. Pri vsem svojem delovanju pa mora imeti ta zavod na umu talijansko kolonizacijo Julijske Krajine. Skrbeti mora predvsem zato, da postanejo vsi večji obmejni kraji (Trbiž, Tolmin, Idrija, Postojna itd.) zarišča talijanskoga nacionalizma.«

Ta zavod se je res tudi kmalu na to ustanovil, že 30. septembra 1931. je objavil talijanski uradni list »Gazzetta Ufficiale« dekret od 14. avgusta 1931, štev. 1188, s katerim se je odobril novi statut za organizacijo, ki si je nadela silno plemenito

posestvo, ki je našlo podprtje v vzhodnih obmejnih pokrajinah v najtejnšem sodelovanju s političnimi, upravnimi in finančnimi oblastmi v Julijski Krajini. Zlasti naj pokupi vsa dosegljiva posestva tujerodcev. V to svrhu naj se osnuje v Trstu poseben zavod. Nakupljena posestva se morajo odstropiti za malenkostno odškodnino in na dolgoročna brezobrestna odplačila talijanskim kolonistom. Pri vsem svojem delovanju pa mora imeti ta zavod na umu talijansko kolonizacijo Julijske Krajine. Skrbeti mora predvsem zato, da postanejo vsi večji obmejni kraji (Trbiž, Tolmin, Idrija, Postojna itd.) zarišča talijanskoga nacionalizma.«

Ta zavod se je res tudi kmalu na to ustanovil, že 30. septembra 1931. je objavil talijanski uradni list »Gazzetta Ufficiale« dekret od 14. avgusta 1931, štev. 1188, s katerim se je odobril novi statut za organizacijo, ki si je nadela silno plemenito

posestvo, ki je našlo podprtje v vzhodnih obmejnih pokrajinah v najtejnšem sodelovanju s političnimi, upravnimi in finančnimi oblastmi v Julijski Krajini. Zlasti naj pokupi vsa dosegljiva posestva tujerodcev. V to svrhu naj se osnuje v Trstu poseben zavod. Nakupljena posestva se morajo odstropiti za malenkostno odškodnino in na dolgoročna brezobrestna odplačila talijanskim kolonistom. Pri vsem svojem delovanju pa mora imeti ta zavod na umu talijansko kolonizacijo Julijske Krajine. Skrbeti mora predvsem zato, da postanejo vsi večji obmejni kraji (Trbiž, Tolmin, Idrija, Postojna itd.) zarišča talijanskoga nacionalizma.«

Ta zavod se je res tudi kmalu na to ustanovil, že 30. septembra 1931. je objavil talijanski uradni list »Gazzetta Ufficiale« dekret od 14. avgusta 1931, štev. 1188, s katerim se je odobril novi statut za organizacijo, ki si je nadela silno plemenito

posestvo, ki je našlo podprtje v vzhodnih obmejnih pokrajinah v najtejnšem sodelovanju s političnimi, upravnimi in finančnimi oblastmi v Julijski Krajini. Zlasti naj pokupi vsa dosegljiva posestva tujerodcev. V to svrhu naj se osnuje v Trstu poseben zavod. Nakupljena posestva se morajo odstropiti za malenkostno odškodnino in na dolgoročna brezobrestna odplačila talijanskim kolonistom. Pri vsem svojem delovanju pa mora imeti ta zavod na umu talijansko kolonizacijo Julijske Krajine. Skrbeti mora predvsem zato, da postanejo vsi večji obmejni kraji (Trbiž, Tolmin, Idrija, Postojna itd.) zarišča talijanskoga nacionalizma.«

Ta zavod se je res tudi kmalu na to ustanovil, že 30. septembra 1931. je objavil talijanski uradni list »Gazzetta Ufficiale« dekret od 14. avgusta 1931, štev. 1188, s katerim se je odobril novi statut za organizacijo, ki si je nadela silno plemenito

posestvo, ki je našlo podprtje v vzhodnih obmejnih pokrajinah v najtejnšem sodelovanju s političnimi, upravnimi in finančnimi oblastmi v Julijski Krajini. Zlasti naj pokupi vsa dosegljiva posestva tujerodcev. V to svrhu naj se osnuje v Trstu poseben zavod. Nakupljena posestva se morajo odstropiti za malenkostno odškodnino in na dolgoročna brezobrestna odplačila talijanskim kolonistom. Pri vsem svojem delovanju pa mora imeti ta zavod na umu talijansko kolonizacijo Julijske Krajine. Skrbeti mora predvsem zato, da postanejo vsi večji obmejni kraji (Trbiž, Tolmin, Idrija, Postojna itd.) zarišča talijanskoga nacionalizma.«

Ta zavod se je res tudi kmalu na to ustanovil, že 30. septembra 1931. je objavil talijanski uradni list »Gazzetta Ufficiale« dekret od 14. avgusta 1931, štev. 1188, s katerim se je odobril novi statut za organizacijo, ki si je nadela silno plemenito

posestvo, ki je našlo podprtje v vzhodnih obmejnih pokrajinah v najtejnšem sodelovanju s političnimi, upravnimi in finančnimi oblastmi v Julijski Krajini. Zlasti naj pokupi vsa dosegljiva posestva tujerodcev. V to svrhu naj se osnuje v Trstu poseben zavod. Nakupljena posestva se morajo odstropiti za malenkostno odškodnino in na dolgoročna brezobrestna odplačila talijanskim kolonistom. Pri vsem svojem delovanju pa mora imeti ta zavod na umu talijansko kolonizacijo Julijske Krajine. Skrbeti mora predvsem zato, da postanejo vsi večji obmejni kraji (Trbiž, Tolmin, Idrija, Postojna itd.) zarišča talijanskoga nacionalizma.«

Ta zavod se je res tudi kmalu na to ustanovil, že 30. septembra 1931. je objavil talijanski uradni list »Gazzetta Ufficiale« dekret od 14. avgusta 1931, štev. 1188, s katerim se je odobril novi statut za organizacijo, ki si je nadela silno plemenito

posestvo, ki je našlo podprtje v vzhodnih obmejnih pokrajinah v najtejnšem sodelovanju s političnimi, upravnimi in finančnimi oblastmi v Julijski Krajini. Zlasti naj pokupi vsa dosegljiva posestva tujerodcev. V to svrhu naj se osnuje v Trstu poseben zavod. Nakupljena posestva se morajo odstropiti za malenkostno odškodnino in na dolgoročna brezobrestna odplačila talijanskim kolonistom. Pri vsem svojem delovanju pa mora imeti ta zavod na umu talijansko kolonizacijo Julijske Krajine. Skrbeti mora predvsem zato, da postanejo vsi večji obmejni kraji (Trbiž, Tolmin, Idrija, Postojna itd.) zarišča talijanskoga nacionalizma.«

Ta zavod se je res tudi kmalu na to ustanovil, že 30. septembra 1931. je objavil talijanski uradni list »Gazzetta Ufficiale« dekret od 14. avgusta 1931, štev. 1188, s katerim se je odobril novi statut za organizacijo, ki si je nadela silno plemenito

posestvo, ki je našlo podprtje v vzhodnih obmejnih pokrajinah v najtejnšem sodelovanju s političnimi, upravnimi in finančnimi oblastmi v Julijski Krajini. Zlasti naj pokupi vsa dosegljiva posestva tujerodcev. V to svrhu naj se osnuje v Trstu poseben zavod. Nakupljena posestva se morajo odstropiti za malenkostno odškodnino in na dolgoročna brezobrestna odplačila talijanskim kolonistom. Pri vsem svojem delovanju pa mora imeti ta zavod na umu talijansko kolonizacijo Julijske Krajine. Skrbeti mora predvsem zato, da postanejo vsi večji obmejni kraji (Trbiž, Tolmin, Idrija, Postojna itd.) zarišča talijanskoga nacionalizma.«

Ta zavod se je res tudi kmalu na to ustanovil, že 30. septembra 1931. je objavil talijanski uradni list »Gazzetta Ufficiale« dekret od 14. avgusta 1931, štev. 1188, s katerim se je odobril novi statut za organizacijo, ki si je nadela silno plemenito

posestvo, ki je našlo podprtje v vzhodnih obmejnih pokrajinah v najtejnšem sodelovanju s političnimi, upravnimi in finančnimi oblastmi v Julijski Krajini. Zlasti naj pokupi vsa dosegljiva posestva tujerodcev. V to svrhu naj se osnuje v Trstu poseben zavod. Nakupljena posestva se morajo odstropiti za malenkostno odškodnino in na dolgoročna brezobrestna odplačila talijanskim kolonistom. Pri vsem svojem delovanju pa mora imeti ta zavod na umu talijansko kolonizacijo Julijske Krajine. Skrbeti mora predvsem zato, da postanejo vsi večji obmejni kraji (Trbiž, Tolmin, Idrija, Postojna itd.) zarišča talijanskoga nacionalizma.«

Ta zavod se je res tudi kmalu na to ustanovil, že 30. septembra 1931. je objavil talijanski uradni list »Gazzetta Ufficiale« dekret od 14. avgusta 1931, štev. 1188, s katerim se je odobril novi statut za organizacijo, ki si je nadela silno plemenito

posestvo, ki je našlo podprtje v vzhodnih obmejnih pokrajinah v najtejnšem sodelovanju s političnimi, upravnimi in finančnimi oblastmi v Julijski Krajini. Zlasti naj pokupi vsa dosegljiva posestva tujerodcev. V to svrhu naj se osnuje v Trstu poseben zavod. Nakupljena posestva se morajo odstropiti za malenkostno odškodnino in na dolgoročna brezobrestna odpla

NAŠA KULTURNIKA

JANKO SAMEC:

VPRASANJA

Vi, bratje moji, kje se naše ceste pod soncem božjim stekajo v svoj cilj? Kje čakajo nas v šumu belih kril za pir poročni blažene neveste?

Ce od Ljubljane pod Snežnikom greste čez Kras kamnili do gorških Bilj, kje sveti Peter je rebulo pil, tam stekajo v en cilj se naše ceste!

Ja še naprej proti zahodni strani, za Sočo, kjer prebivajo Rezijani, tam čaka smeh nas blaženih nevest!

O brat, ki v teških dnevih si viharja od Triglava se ustavil do Vardárja, mor rodnim krajem še ostal si zvest?

TRSTU

O Trst, ti moja večna bolečina! Jaz nosim te vse dni globoko v sebi in, v srcu vedno hrepeneč po tebi, vrem, da ne prideš več mi iz spomina!

Kje svetega je Justa ozka lina, da pesem mi zapoje, kot da v nebi z Bogom o mestnih rewev potrebi se razgovarja angelcev družina?

In kje pristana drzni so žerjavci, da ladjam vlekli riž bi iz trebuha, in brate v svet raztreseno pozdravi!

mi iz fabrik objestna pesem kruha? Zaman podobe iščem ti v daljavi, ko da zastrla v mrak je noč je gluha!

Ove dvije pjesme smo morali iz tehničkih razloga izostaviti u uskrsnom broju, pa ih sada objavljujemo.

SADRŽAJ 8 BROJA »MALOG ISTRANINA«

Izašao je iz štampe 8 broj »Malog Istranina« sa slijedećim sadržajem: — Uskrsni zvonovi, E. R.: Uskrsno janješće, Gabrijel Cvitan: Ljute rane seke Ane, Ljubo Brčić: Naš Vazan, Prikodražan: Vještice, Gabrijel Cvitan: Vuk i Ilija, Branko Fučić: Iza one plave gore, Ljubo Lužinski: Mala Istranka, Prikodražan: Naš Moro, — Lov na guske, — Pritisak iz zraka, — Putovanje po Evropi, — Zabavni kutič, — Majmun Kloko, mali Jožič i njihove vragolije, — Dječje novine, — Razno, — Zagonetke i od-gonete.

RADETICEVA DRAMA »ZA GOLI ŽIVOT«

Ernest Radetić, urednik »Maloga Istranina« izdat će ovih dana dramu iz istarskoga narodnoga života »Za gol život«. Ta drama se imala davati lanjske godine u zagrebačkom kazalištu, ali je u posljednji čas morala da bude skinuta s repertoara iz vankazališnih razloga. Knjiga je namijenjena samo prijateljima i suradnicima pišećevim, te se neće prodavati u knjižarama. Ko je želi nabaviti neka to javi odmah na upravu »Malog Istranina« — Zagreb — Boškovićeva ul. 20 (Telefon 59-31). Cijena je knjizi 20 dinara.

DUKIĆEVI AFORIZMI U »PRAGER PRESSE«, »NEZAVISLOSTI« I »MORGENBLATTU«

U svom broju od 7 o. m. donosi »Prager Presse« izbirak aforizama iz zbirke Ante Dukića »Pogledi na život i svijet« sa slijedećom uvodnom napomenom:

Priopćujemo niže primjere iz zbirke aforizama Ante Dukića, koju je nagradila Srpska Kraljevska Akademija. Bogdan Popović piše u predgovoru toj zbirici: »Aforizmi u ovoj knjizi nisu ni jef-tini paradoski, ni prazna besedovna izvještačenja, no su zaista misli, istiniti pogledi na svijet i život.« Autor nam je stavio na raspolažanje još neobjavljen rukopis njemačkog prijevoda od Norberta Jeglića.

»Nezavislost«, kulturni i kritički tjednik, što izlazi u Nitri, donosi u svom broju od 9 aprila izbirak aforizama iz »Pogleda« u prijevodu prof. dra Vojteha Mierke.

Uskrsni broj zagrebačkog »Morgenblatta« donosi odlomak iz »Pogleda« u prijevodu Norberta Jeglića.

DR. KLEMENTA JUGA ZBRANI SPISI

Planinska matica v Ljubljani, bo izdala letos za svoje člane 4 knjige. Zbrani spisi dr. K. Juga so najavljeni v programu kot druga knjiga. O našem rojaku planincu-filozofu iz Solkana je spisal posebno studijo dr. V. Bartol.

PREDAVANJE I. GRAHORJA V »TABORU«

Ljubljana, aprila 1936. (Agis). Pretekli torek 14 t. m. je predaval v Ljubljani v predavalnici realke g. Ivo Grahor, književnik in esejist o »Sociologiji fašizma«. V svojem dveurnem predavanju je podal sliko notranje strukture italijanske družbe, vseh njenih gibanj in razložil pojav fašizma. Nazorne primere, ki se jih je posluževal in ki so bili vzeti iz življenja italijanskega ljudstva, je lepo povezel v kratke, jedrenate, vsakemu razumljive teoretične zaključke. Vendar ga je čas prehitel in je moral prehitro zaključiti.

— ISTRA — Izlazi svakog tijedna u petak. — Broj jedinstu, — Oglaši se računaju po cjeniku. —

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

— ISTRA — Izlazi svakog tijedna u petak. — Broj jedinstu, — Oglaši se računaju po cjeniku. —

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 28a. — Za tiskar odgovara: Rudolf Polanović. Zagreb. Iliea 131.

Čekovnog računa 36.789. — Preplata: Za cijelu godinu 50.— Din. za po godinu 25.— Din. za inozemstvo dvostruko: za Ameriku 2 dolara za Članak i izdavač: Konzorcij »ISTRA«. Masarykova ul. 28 II kat. — uredništvo odgovor: Dr. Fran Brčić, advokat Varšavská 8. — Tisk: Št. Članina Jugoslavenske Štampi d. d. Zagreb. Masarykova ulica 2